VII kadencja

KANCELARIA SEJMU
Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ **Komisji Spraw Zagranicznych**
(nr 110)
z dnia 5 grudnia 2013 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Spraw Zagranicznych (nr 110)

5 grudnia 2013 r.

Komisja Spraw Zagranicznych, obradująca pod przewodnictwem posłów **Roberta Tyszkiewicza (PO)**, zastępcy przewodniczącego Komisji i **Grzegorza Schetyny (PO)**, przewodniczącego Komisji zrealizowała następujący porządek obrad:

– rozpatrzenie zawiadomienia Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie, Protokołu między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w sprawie obowiązywania dwustronnych umów międzynarodowych w stosunkach między Rzecząpospolitą Polską a Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną (druk nr 1906);

– rozpatrzenie zawiadomienia Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedłożenia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie, Umowy ramowej o partnerstwie i współpracy między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Mongolią, z drugiej strony (druk nr 1913);

– rozpatrzenie zawiadomienia Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie Eurośrdziemnomorską umowę lotniczą między Unią Europejską i jej państwami członkowskimi, z jednej strony, a Rządem Państwa Izrael, z drugiej strony (druk nr 1914);

– rozpatrzenie zawiadomienia Prezesa Rady Ministrów o zamiarze przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej do ratyfikacji, bez zgody wyrażonej w ustawie, Umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej o współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, sportu, młodzieży i środków masowego przekazu (druk nr 1915);

– rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Marszałka Sejmu – na podstawie informacji Ministra Spraw Zagranicznych – wniosku Klubu Parlamentarnego PiS o przedstawienie na posiedzeniu Sejmu „Informacji Ministra Spraw Zagranicznych dotyczącej przebiegu i rezultatów wizyty w Polsce pana Johna Kerry'ego – sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej".

W posiedzeniu udział wziął **Bogusław Winid** podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych wraz ze współpracownikami.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Łukasz Andrzejczyk**, **Piotr Babiński** i **Artur Kucharski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Przemysław Sadłoń** i **Piotr Świat** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Robert Tyszkiewicz (PO):

Otwieram posiedzenie Komisji. Przepraszam za spóźnienie spowodowane trwającym posiedzeniem Klubu Parlamentarnego PO, w którym musieliśmy wraz z panem przewodniczącym Schetyną wziąć udział.

Witam panie posłanki i panów posłów. Witam pana ministra Bogusława Winida, podsekretarza stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

W części dotyczącej porządku obrad chciałbym zaproponować, aby w pierwszej kolejności rozpatrzyć punkt przewidziany jako drugi, czyli zrealizowali obligację dotyczącą ratyfikacji. Jeśli nie usłyszę sprzeciwu, uznam, że Komisja przychyliła się do tego wniosku, który wydaje się logiczny z punktu widzenia sprawności naszej pracy. Sprzeciwu nie słyszę. Dziękuję.

Przechodzimy do realizacji pkt 1 porządku obrad. Marszałek Sejmu na podstawie art. 118 ust. 2 Regulaminu Sejmu skierowała w dniu 12 listopada zawiadomienie z druku nr 1906 celem zajęcia stanowiska co do zasadności wybranego przez Radę Ministrów trybu ratyfikacji. Opinia prawna Biura Analiz Sejmowych do druku nr 1906 sporządzona przez panią dr Agnieszkę Grzelak uznaje zaproponowany tryb ratyfikacji za właściwy.

Czy pan minister Bogusław Winid chciałby zabrać głos w tej sprawie?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych Bogusław Winid:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Są to cztery małe ratyfikacje: umowy między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Rządem Republiki Greckiej o współpracy w dziedzinie kultury, edukacji, nauki, sportu, młodzieży i środków masowego przekazu; przeglądu umów z Koreą Północną, ratyfikowanego już przez stronę koreańską; umowy o przystąpieniu Polski do umowy UE z Mongolią oraz umowy lotniczej między UE i jej państwami członkowskimi z jednej strony a rządem Izraela z drugiej strony, dotyczącej komunikacji lotniczej.

Są to cztery dokumenty, które wydają nam się niekontrowersyjne, dlatego prosimy o aprobatę Komisji dla proponowanego trybu ich ratyfikacji.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy Biuro Legislacyjne ma uwagi?

Legislator Przemysław Sadłoń:

Dziękuję bardzo. Pan minister odniósł się nie tylko do umowy zawartej w druku nr 1906. Czy Biuro również ma zbiorczo przedstawić opinię?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Tak. Proszę.

Legislator Przemysław Sadłoń:

Chcemy państwu jedynie zwrócić uwagę na to, że w odniesieniu do umowy lotniczej z Izraelem Biuro Analiz Sejmowych przedstawiło negatywną opinię co do trybu ratyfikacji tej umowy i my podzielamy te uwagi. Jednocześnie chcemy zwrócić uwagę, że w bieżącej kadencji Sejmu podobne umowy z Mołdawią, Gruzją i USA, mimo uwag BAS co do trybu ratyfikacji, były ratyfikowane zgodnie z trybem przewidzianym w art. 89 ust. 2 Konstytucji RP. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy pan minister zechce zabrać głos?

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Polska ratyfikowała 5 umów unijnych dotyczących transportu lotniczego z Marokiem, Gruzją, Kanadą, USA i Mołdawią. Wszystkie były ratyfikowane w tym trybie, stąd nasza sugestia, aby zastosować tryb tzw. małej ratyfikacji.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Poprzestańmy na tych wyjaśnieniach. Czy są inne głosy w tej kwestii? Jeśli nie ma sprzeciwu, to przyjęlibyśmy zaproponowany tryb ratyfikacji. Otwieram dyskusję. Czy są pytania do pana ministra? Pan przewodniczący Iwiński.

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Chciałbym zapytać o protokół z KRLD, który dotyczy starych umów, jest ratyfikowany dopiero po 6 latach od podpisania?

Kolejna z umów to umowa ramowa pomiędzy Unią Europejską i jej państwami członkowskimi a Mongolią. Kiedy Polska otworzy ambasadę w Mongolii? Wysyłanie jednego urzędnika z Pekinu nie jest rozwiązaniem. Dwukrotnie popełnialiśmy ten sam błąd, zamykając ambasadę w Mongolii. To jest kuriozum. Kiedy zamykaliśmy placówkę, Czesi otwierali ambasadę. Jest to ważny kraj z punktu widzenia strategicznego, bogaty w surowce naturalne.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy są jeszcze pytania? Pan przewodniczący Waszczykowski, bardzo proszę.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Chciałbym doprecyzować pytanie pana przewodniczącego Iwińskiego. To nie my zamknęliśmy ambasadę w Mongolii, tylko minister Radosław Sikorski.

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Miałem na myśli państwo polskie. Pan minister Sikorski miał kilka tego typu „udanych" posunięć, jak np. likwidacja konsulatu w Karaczi.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, staramy się dostosowywać sieć placówek dyplomatyczno-konsularnych do potrzeb oraz możliwości budżetowych. Czasami stajemy przed bardzo trudnym wyborem, którą placówkę utrzymujemy, a którą musimy zamknąć bądź połączyć z inną. Staramy się, żeby system był bardzo elastyczny. W przypadku Mongolii zaczęliśmy od stałej obecności dyplomaty polskiego w Ułan Bator. Jeśli sytuacja finansowa pozwoli, nie wykluczamy, że w przyszłym roku podniesiemy status placówki. Wszystko zależy od budżetu, od tego, ile będziemy mieli środków. To jest bardzo proste wytłumaczenie. Mamy nadzieję, że dzięki zaangażowaniu Komisji nasz budżet pozwoli na utrzymanie i rozwijanie sieci placówek.

Jeśli chodzi o pytanie dotyczące umowy z KRLD, chciałbym poprosić pana dyrektora Grzegorzewskiego o udzielenie odpowiedzi.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Proszę bardzo.

Dyrektor Departamentu Azji i Pacyfiku MSZ Filip Grzegorzewski:

Panie ministrze, panie przewodniczący. Partner jest szczególny i sprawdzenia wymagała kwestia zgodności umów z prawem Unii Europejskiej. Czas został wydłużony. Teraz jesteśmy gotowi do ratyfikacji umowy.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan przewodniczący Iwiński.

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Rozumiem, że sprawdzanie może trwać rok, ale nie 6 lat. To jest wytłumaczenie szkolne.

Wracając do kwestii Mongolii, przecież pan minister dobrze wie, że zamknięcie placówki wiąże się z ogromnymi kosztami, większymi aniżeli jej utrzymanie. Ponadto z mojej wiedzy wynika, że prezydent Komorowski zobowiązał się do tego, iż taka placówka powstanie. Rozumiem, że nie mamy systemu prezydenckiego, więc prezydent nie może wydać polecenia. Jest to jeden z największych błędów ministra Sikorskiego. Niektóre decyzje ministra w sprawie placówek były bardzo dobre, ale te dotyczące Mongolii i Karaczi uważam za błędne.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Rozumiem, że decydujące znaczenie ma budżet, który zależy także od naszego wsparcia.

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Ale dlaczego przygotowania do ratyfikacji umowy z Koreą trwały 6 lat?

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Istotnie jest różnica pomiędzy rokiem i 6 latami. Pan dyrektor Grzegorzewski przyjął to do wiadomości. Nie wiem, czy 6 lat temu pracował w MSZ. Rozumiem, że tak. Proszę zatem przyjąć tę krytykę. Musi pan z tym żyć.

Jeśli nie ma innych pytań, to przechodzimy do podjęcia decyzji.

Proponuję, aby Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do zawiadomienia z druku nr 1906. Kto jest za? (10) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (1).

Proponuję, aby Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do zawiadomienia z druku nr 1913. Kto jest za? (10) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0). Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do druku nr 1913.

Proponuję, aby Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do zawiadomienia z druku nr 1914. Kto jest za? (10) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0). Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do druku nr 1914.

Proponuję, aby Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do zawiadomienia z druku nr 1915. Kto jest za? (0) Kto jest przeciw? (0) Kto się wstrzymał od głosu? (0). Stwierdzam, że Komisja przyjęła sprawozdanie o niezgłaszaniu zastrzeżeń do druku nr 1915.

Przechodzimy do pkt II. Informuję, że Marszałek Sejmu w dniu 7 listopada skierowała do Komisji wniosek Klubu Parlamentarnego PiS o przedstawienie na posiedzeniu Sejmu „Informacji Ministra Spraw Zagranicznych dotyczącej przebiegu i rezultatów wizyty w Polsce pana Johna Kerry'ego – sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej”.

Bardzo proszę przedstawiciela Klubu Parlamentarnego PiS o uzasadnienie wniosku. Pan przewodniczący Waszczykowski, bardzo proszę.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Dziękuję, panie przewodniczący. Zgłosiliśmy ten wniosek, ponieważ wizyta sekretarza stanu USA miała dość tajemniczy przebieg. Została ogłoszona późno, jako wizyta odbiegająca od trasy podróży sekretarza stanu po Bliskim Wschodzie. Nie poinformowano o przebiegu i rezultatach wizyty. Mamy podejrzenie, iż głównym jej celem nie był przegląd stosunków między narodowych i bilateralnych, lecz dyskusja na temat projektów modernizacji polskiej armii i zakupów przez Polskę systemu uzbrojenia. Prawdopodobnie sprowadzała się do lobbowania na rzecz zakupu sprzętu i uzbrojenia amerykańskiego.

Brak informacji o jej przebiegu nasuwa podejrzenie, że sekretarz stanu John Kerry nie uzyskał żadnej odpowiedzi i zapewnień, że program zbrojeniowy Polski, przewidujący wydanie ok. 140 mln zł w ciągu najbliższej dekady, jest realistyczny. Podejrzewamy, że nie uzyskał również żadnego potwierdzenia, iż amerykańskie systemy obrony są poważnie brane pod uwagę.

W związku z powyższym chcieliśmy uzyskać odpowiedź na pytania – jaki charakter miała wizyta, jaki był jej przebieg i ustalenia?

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, sekretarz stanu John Kerry przebywał w Polsce w dniach 4-5 listopada. Przypomnę główne punkty wizyty – rozmowę z premierem Donaldem Tuskiem, z ministrem Sikorskim, z ministrem Siemoniakiem. Sekretarz stanu spotkał się także z przedstawicielami polsko-amerykańskiego biznesu, którzy prowadzą działalność w Polsce. Uczestniczył w programie „Top 500 innovators” skupiającym osoby promujące gospodarkę innowacyjną. Wraz z ministrem Siemoniakiem

złożył wizytę w bazie lotnictwa taktycznego w Łasku. Rozpoczął wizytę od złożenia kwiatów na grobie premiera Mazowieckiego. Wręczył też odznaczenie jednemu z żołnierzy GROM.

Szanowni państwo, zaproszenie dla ministra Kerry'ego zostało skierowane osobiście przez ministra Sikorskiego w czerwcu podczas wizyty ministra Sikorskiego w Waszyngtonie. Wówczas sekretarz stanu po raz pierwszy potwierdził, że przyjedzie do Polski, ale stwierdził, że termin zostanie ustalony drogą dyplomatyczną i będzie uzależniony od podróży sekretarza stanu w Europie. Termin wizyty został ostatecznie potwierdzony w połowie października. Była to wizyta sekretarza stanu USA w Polsce po 3 latach przerwy. Poprzednio Hillary Clinton była w Krakowie w lipcu 2010 r.

Jak możemy scharakteryzować cel wizyty? Po pierwsze, miała ona potwierdzić strategiczne relacje sojusznicze pomiędzy USA a Polską. Była to pierwsza wizyta Johna Kerry'ego jako sekretarza stanu USA w Polsce. Chodziło również o wyeksponowanie sukcesu transformacji gospodarczej i ustrojowej Polski, przegląd bieżących tematów w relacjach międzynarodowych i współpracy dwustronnej. Wizyta Kerry'ego nie wiązała się z żadną nową sprawą w relacjach polsko-amerykańskich.

Jeśli chodzi o tematy omawiane podczas rozmów z panem premierem i ministrem Sikorskim oraz Siemoniakiem, należy wymienić politykę bezpieczeństwa i takie zagadnienia jak Afganistan, szczyt NATO, obrona przeciwrakietowa, budowa tarczy antyrakietowej, modernizacja sił zbrojnych, perspektywa podpisania umowy stowarzyszeniowej UE – Ukraina, kwestie gospodarcze, w tym przede wszystkim negocjowany układ handlowy UE – USA, a także eksport LNG z USA do Europy.

Minister Sikorski potwierdził zaproszenie, jakie wystosował prezydent Komorowski do prezydenta Obamy, aby prezydent Obama rozważył przyjazd do polski w czerwcu 2014 r. w związku z rocznicą wyborów. Sekretarz stanu John Kerry stwierdził, że sprawa jest analizowana w Białym Domu i otrzymamy odpowiedź na przełomie I i II kwartału. Sekretarz stanu potwierdził plan budowy III fazy obrony przeciwrakietowej w Redzikowie. Zapewniał, że Kongres przyjął środki oraz że program jest realizowany zgodnie z harmonogramem. Wyraźnym elementem było rozpoczęcie budowy systemu w Rumunii.

Szczyt NATO odbędzie się w 2014 r. w małej walijskiej miejscowości Newport, najprawdopodobniej w dniach 4-5 września. Według strony amerykańskiej podczas szczytu powinny być poruszone następujące bloki zagadnień – zakończenie misji ISAF w Afganistanie, dyskusja jak NATO będzie wyglądało po Afganistanie, kwestia zdolności obronnych, partnerstw, realizacji ćwiczeń wojskowych, utrzymanie zaangażowania NATO w misje wojskowe, szkoleniowe, doradcze, rozwój zdolności obronnych Sojuszu przy optymalizacji wydatków finansowych. Szczególnie istotne będą trzy programy – transport strategiczny, tankowanie w powietrzu, rozpoznanie strategiczne. Dla nas ten obszar tematyczny jest niezwykle ważny, ponieważ natowski ośrodek w Bydgoszczy zajmuje się częścią tych zagadnień. Sekretarz Kerry odnotował dobry poziom wydatków obronnych w budżecie RP i wyraził nadzieję na udział USA w realizacji modernizacji sił zbrojnych.

Duża część spotkania z ministrem Sikorskim poświęcona była omówieniu stanu negocjacji nad umową o wolnym handlu pomiędzy USA a UE. Podkreślono strategiczne znaczenie współpracy gospodarczej dla budowy relacji geopolitycznych i ekonomicznych. Strona polska poruszyła kwestię eksportu LNG. Minister Sikorski wyraził nadzieję na kontynuowanie obecności amerykańskich koncernów energetycznych w poszukiwaniu LNG w Polsce.

Przekazaliśmy stronie amerykańskiej dwa dokumenty dotyczące współpracy w dziedzinie innowacyjności gospodarki. Pierwszy z nich to „Polish-American Initiative for Innovation and Economic Growth", a drugi „Polish-American Initiative for Enhancement People to People Contacts". Są to wspólne programy opracowane przez MSZ i Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Ministerstwo Edukacji Narodowej, dotyczące zbudowania platformy współpracy w dziedzinie innowacyjności gospodarki oraz wymiany młodzieży szkolnej. Będą one przedmiotem dalszych ustaleń między USA a Polską.

Sekretarz stanu potwierdził, że administracja będzie wspierać nasze zabiegi na rzecz włączenia RP do amerykańskiego programu ruchu bezwizowego. Odnotowaliśmy stwierdzenie sekretarza Kerry'ego.

Jeśli któreś z tych zagadnień jest dla państwa interesujące, jestem gotowy rozszerzyć moją informację, uwzględniając, że jesteśmy na spotkaniu jawnym.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan przewodniczący Waszczykowski, bardzo proszę.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Chciałbym prosić o sprecyzowanie kwestii tarczy antyrakietowej. Pan John Kerry nie potwierdził, a wręcz osłabił zobowiązania amerykańskie, określając datę na „około 2018 r.". Czy to oznacza dalsze przesuniecie w czasie?

Po wizycie Kerry'ego w Polsce zostało upublicznione jego porozumienie z Iranem. Wiemy, że negocjacje z Iranem trwały pewien czas i kiedy sekretarz USA był w Polsce, musiał wiedzieć, w którą stronę one zmierzają. Rozmowy z Iranem rozpoczęły się jeszcze przed rozmowami z Syrią. Czy dyskutowano o tym, że ewentualne porozumienie z Iranem może doprowadzić do zarzucenia planu budowy tarczy w Polsce i zatrzymać go na tureckim i rumuńskim rozwiązaniu?

Chcielibyśmy dowiedzieć się, jaki jest postęp w poszukiwaniach i eksploatacji gazu łupkowego oraz udział firm amerykańskich w tym procesie? Firmy amerykańskie od lat sygnalizują, że nie ma odpowiedniego prawa. Kilka firm wycofało się z Polski. Nie ma również zapewnień co do systemu podatkowego w przypadku eksploatacji. Wiemy, że prawa geologicznego nadal nie ma.

Czy pan minister mógłby powiedzieć, jak przedstawia się sprawa wiz, poza cytowaniem żartu wypowiedzianego przez sekretarza Kerry'ego? To nie jest tylko sprawa Kongresu. Proces jest dwustronny. Z jednej strony brany jest pod uwagę wskaźnik pozostawania w USA obywateli danego kraju, a z drugiej strony poziom odmów. To konsulowie amerykańscy odmawiają wydania wiz. Oni podlegają administracji amerykańskiej, a nie Kongresowi. Administracja amerykańska ma wpływ na poziom odmów w konsulatach USA, co potwierdził kiedyś ambasador USA w Polsce.

Kolejna kwestia to modernizacja polskiej armii. Czy Amerykanie przedstawili jakieś konkretne pomysły – w jakich obszarach i co mogą nam zaproponować? Czy w tym przypadku również mieliśmy do czynienia z listami generałów wskazującymi konkretne firmy? A może o tym nie wspomniano i dlatego Kerry opuścił Polskę bez końcowej konferencji przedstawiającej wyniki wizyty?

Informacja, którą przedstawił pan minister, jest bardziej oszczędna niż raporty prasowe z tej wizyty.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Pan przewodniczący Iwiński, bardzo proszę.

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Dziękuję. Chciałbym zapytać pana ministra, czy była omawiana kwestia sposobu, mechanizmu wycofywania wojsk sojuszniczych z Afganistanu? Prasa donosi o sporach w obrębie armii amerykańskiej. Wczoraj ukazał się pokaźny artykuł w „International New York Times" na temat pozostawiania określonego uzbrojenia, budynków, etatów. Moim zdaniem wychodzimy za późno z Afganistanu. W jakiej mierze te kwestie były omawiane z perspektywy synchronizacji działań? Jest to głównie kwestia natowska, ale wiadomo, że Amerykanie odgrywają tam kluczową rolę. To jest sprawa, która budzi bardzo duże zainteresowanie w Polsce.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Panie ministrze, bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Jeśli pan przewodniczący pozwoli, zacznę od tej ostatniej sprawy, czyli kwestii Afganistanu. Współpraca polsko-amerykańska przy przemieszczaniu naszego sprzętu z Afganistanu przebiega bardzo sprawnie. W ubiegłym tygodniu kolejny, bardzo duży transport naszego sprzętu dotarł bez żadnych problemów do naszych portów. Pamiętam, że kiedy lokowaliśmy nasze wojska do Afganistanu standardowo 10% sprzętu było rozkradane. Teraz proces przebiega bardzo sprawnie. Sprzęt, który wraca do Polski, jest w takim stanie, w jakim przekazujemy go do transportu. Ministrowie Sikorski i Siemoniak dziękowali Kerry'emu za pomoc amerykańską w przesyłaniu sprzętu. Jak państwo wiecie, straty mogą być bardzo duże, a proces przebiega niezwykle sprawnie. Koledzy z MON opracowali bardzo dobry system, jaki sprzęt transportowany jest drogą lotniczą, a jaki drogą morską. To powoduje optymalizację całego przedsięwzięcia.

Jeśli chodzi o to, co dalej po Afganistanie, w NATO i USA jest coraz większy znak zapytania, gdyż Karzaj odmówił podpisania umowy o statusie wojsk po 2014 r. Nie ma również umowy natowskiej. Po umowie amerykańskiej musi być podpisana SOFA natowska. Żadne państwo członkowskie NATO nie zgodzi się, by żołnierze przebywali bez ochrony prawnej gwarantowanej w umowie SOFA. Jeśli nie dojdzie do podpisania umów, to po 2014 r. nie będzie żadnych wojsk zagranicznych w Afganistanie. Prezydent Karzaj zadeklarował, że pozostawi tę kwestię do decyzji nowo wybranemu prezydentowi. Prezydent może być wybrany albo w kwietniu, albo w czerwcu, a ostatnio pojawiły się głosy, że trzeba przenieść wybory ze względu na topniejące śniegi, które uniemożliwią przeprowadzenie wyborów w części okręgów. To oznacza, że kwestia przyszłości Afganistanu po 2014 r. staje się gigantycznym znakiem zapytania.

Podzieliliśmy nasz sprzęt na część, którą przekazujemy Afgańczykom, i tę, która powraca do kraju. W ramach polskiej odpowiedzialności sytuacja jest klarowna. Całe otoczenie międzynarodowe pozostaje jednak niewiadomą.

Jeśli chodzi o pytania pana przewodniczącego Waszczykowskiego, kwestia Iranu była oczywiście znana Kerry'emu. Rozmowy toczyły się wcześniej. Na problem Iranu składają się dwie grupy zagadnień – technologia rakietowa oraz technologia nuklearna. Sześciomiesięczne porozumienie dotyczy technologii nuklearnej, natomiast nie dotyczy kwestii przenoszenia, rakiet. Budowa systemu antyrakietowego jest częścią zagadnienia, ale nie jedyną.

Wyjaśniam użycie sformułowania „około 2018 r.". Data 2018 r. jest zaplanowana w budżecie. Pieniądze na ten cel na razie są przydzielane, natomiast jest jeszcze czynnik ludzki. Rakiety, które maja być rozmieszczone w Polsce, jeszcze nie istnieją. USA razem z Japonia planują rozwój badań, aby w 2018 r. dana rakieta istniała. Oczywiście można przewidzieć rozwój badań naukowych, ale nie można w 100% stwierdzić, że naukowcy opracują daną technologię. Próby, które odbywały się, zakończyły się pozytywnie. Tego aspektu nie można jednak nie brać pod uwagę.

Bardzo trudno jest przewidzieć, co będzie w 2018 r. Na chwilę obecną wszystkie warunki są spełnione. Sekretarz stanu wydawał się przekonany, że w 2018 r. nastąpi realizacja. Nie możemy jednak wykluczyć niespodzianki. Nie jesteśmy w stanie przewidzieć przyszłości. Na razie nie pojawiły się żadne nowe okoliczności.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Panie ministrze, po części wiemy, co będzie w 2018 r. Otóż nie będzie obecnej administracji. W styczniu 2017 r. odejdzie z urzędu. Nawet jeśli zostanie wybrany prezydent demokrata, to będzie pracował z inna administracją, bo taka jest tradycja. Czy był podnoszony problem, kto wobec tego zrealizuje to zobowiązanie amerykańskie po zakończeniu kadencji obecnego prezydenta?

Poseł Tadeusz Iwiński (SLD):

Pan minister trafnie zauważył, że kwestia irańska dotyczy co najmniej dwóch kategorii zagadnień. Rozmowy w Genewie i porozumienie, które uważam za sukces, dotyczyły wzbogacania izotopów uranu. W moim przekonaniu, jeśli postanowienia porozumienia będą przestrzegane, to kwestia budowy systemu antyrakietowego może zniknąć z agendy rozmów – oczywiście jeśli system jest realizowany z myślą o Iranie. Jeśli jest tworzony

z myślą o innym państwie, to będzie potrzebny. Gdyby postanowienia porozumienia były realizowane, nie zdziwiłbym się, gdyby Amerykanie wstrzymali projekt budowy tarczy.

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Bardzo interesujące jest pytanie pana posła Waszczykowskiego. Jak wygląda budowa tarczy? Wydatki na ten cel wzrastają. W 2018 r. nastąpi kulminacja kilku lat budżetowych i decyzji podjętych przez obecną administrację. W okresie nowej administracji cały system już ma funkcjonować. Pierwsze 131 mln USD przewidziane jest w tym roku budżetowym. Są to wydatki na produkcję sprzętu, który ma być zainstalowany. Wydatki będą wzrastać w kolejnych latach budżetowych.

Oczywiście nie możemy wykluczyć, że będzie nowa administracja, która np. podejmie decyzję o wycofaniu się z Europy. Nie jesteśmy w stanie tego przewidzieć. Pewna racjonalność wydatków wojskowych, w którą chcemy wierzyć, powoduje, że gros wydatków zostanie zrealizowane do roku 2017.

Jeśli chodzi o programy modernizacyjne, MON prowadzi dialog techniczny, w którym uczestniczą firmy amerykańskie. Jest precyzyjnie określone, jak wygląda zaangażowanie rządów w takim momencie podejmowania decyzji. Ministrowie Sikorski i Siemoniak wskazywali na proces dialogu technicznego.

Konferencja prasowa sekretarza Kerry'ego odbyła się na początku jego wizyty. Potem było jeszcze spotkanie z dziennikarzami w Łasku.

Co do poziomu odmów wizowych, nie sposób nie przyznać racji panu posłowi. Liczba odmów wizowych zależy od konsulów. Obecnie przekraczamy wskaźnik przewidziany w ustawie. Administracja liczyła na przeprowadzenie reformy prawa imigracyjnego, ale to się nie udało i najprawdopodobniej w tym roku nie ma szans, żeby zmienić prawo imigracyjne. Przypomnę państwu, że obecne prawo mówi o 3%, natomiast zmiana miała podnieść wskaźnik do 10%. Trzeba przyznać administracji, że buduje coraz większą bazę danych o osobach przedłużających pobyt. Jest to związane z komputeryzacja systemu imigracyjnego. Przy wjeździe do USA nie trzeba wypełniać formularzy, bo wszystkie dane są wprowadzane komputerowo. System kontroli jest o wiele łatwiejszy.

Brak ustawy spowodował, że całość procesu przesunięta jest o rok. Mamy nadzieję, że w przyszłym roku Kongres dokona reformy i zwiększy poziom dopuszczalnych odmów do 10%, a amerykańscy konsulowie będą bardziej realistycznie oceniali wnioski wizowe polskich obywateli i zaprzestaną praktyki odmawiania wiz w tak licznych przypadkach, zaś nasi turyści będą przestrzegali prawodawstwa amerykańskiego i nie będą przedłużać swoich pobytów turystycznych w USA.

Chciałbym poprosić, panie przewodniczący, żeby na pytanie o gaz łupkowy odpowiedział towarzyszący mi dyrektor Departamentu Ameryki pan Grzegorz Kozłowski.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Ameryki MSZ Grzegorz Kozłowski:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Pan minister Sikorski w trakcie spotkania z sekretarzem stanu wyraził nadzieję na kontynuowanie przez amerykańskie koncerny energetyczne prac poszukiwawczych. Administracja amerykańska nie ma oczywiście bezpośredniego przełożenia na koncerny. Firmy amerykańskie same podejmują decyzje co do obecności bądź nie na terytorium Polski. Dwie z nich wycofały się z Polski, natomiast trzy pozostałe prowadzą prace poszukiwawcze. Obecnie są na etapie analizowania próbek z przeprowadzonych odwiertów. Mamy nadzieję, że warunki geologiczne pozwolą na dalsze poszukiwania i produkcję ropy i gazu ze źródeł niekonwencjonalnych.

Dziękuję.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Czy są jeszcze pytania? Proszę bardzo, pan przewodniczący Waszczykowski.

Poseł Witold Waszczykowski (PiS):

Mam prośbę. Zakładam, że tradycyjnie po tej wizycie została sporządzona notatka niejawna, ale można ją udostępnić przewodniczącemu Komisji, który udostępni ją tym, któ-

rzy są zainteresowani jej przeczytaniem. W kancelarii tajnej moglibyśmy zapoznać się z jej treścią. Czy można tak zrobić?

Podsekretarz stanu w MSZ Bogusław Winid:

Zawahałem się, ponieważ podpisywałem tę notatkę, ale nie pamiętam rozdzielnika. Nie pamiętam, czy przewodniczący Komisji był uwzględniony. Jeśli nie, uczynimy to w dniu jutrzejszym. Decyzja pana przewodniczącego jest oparta na doświadczeniu, wiedzy i mandacie.

Przewodniczący poseł Grzegorz Schetyna (PO):

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja zapoznała się z informacją. Zamykam dyskusję.

Poddaję pod głosowanie wniosek Klubu Parlamentarnego PiS o przedstawienie na posiedzeniu Sejmu „Informacji Ministra Spraw Zagranicznych dotyczącej przebiegu i rezultatów wizyty w Polsce pana Johna Kerry'ego – sekretarza stanu Stanów Zjednoczonych Ameryki Północnej". Kto jest za przedstawieniem informacji na plenarnym posiedzeniu Sejmu? (2) Kto jest przeciw? (5) Kto się wstrzymał? (2).

Dziękuję bardzo. Stwierdzam, że Komisja zaopiniowała negatywnie wniosek Klubu Parlamentarnego PiS.

Przepraszam za opóźnienia i turbulencje. Zamykam posiedzenie Komisji.